

KOKKUVÖTE

Olla või mitte olla? Uurimus viie keelerühma juurdumisest Soome

Üle kolme neljandiku Helsingi regioonis elavatest eesti-, vene-, inglisi-, soomaali- ja araabiakeelsetest elanikest tunnevad, et nad kuuluvad kas täielikult või osaliselt Soome ühiskonda. Uuringu käigus intervjueriti 1 527 Helsingi regioonis elavat inimest.

Soomlaseks peab end palju vähem küsitletuid. Keskmisest harvem peavad end soomlasteks eestikeelsed, kellest osaliselt või täielikult soomlaseks peab ennast 10 protsenti vastanutest. Kõige rohkem samastuvad soomlusega soomaalikeelsed (43 %).

Samastumine oma – teise põlvkonna immigrantide puhul oma perekonna – päritolumaaga on kõigis keelerühmades palju tavalisem. Peaaegu 90 protsenti soomaalikeelsetest tunneb ennast täielikult somaallasena. Teistest keelerühmadest samastub täielikult või suures osas oma päritolumaaga üle 70 protsendi vastanutest.

Osa inimesi samastub nii soomluse kui oma päritolumaaga. Somaalikeelsetest on selline kaksikidentiteet 43 protsendil, araabia- ja ingliskeelsete puhul umbes veerandil vastanutest. Eesti (5 %) ja venekeelsetel (12 %) on kaksikidentiteeti selgelt vähem.

Kontaktid päritolumaaga on kõigis keelerühmades tavalised: kõigist keelerühmadest peab üle 70 protsendi vastanutest oma päritolumaaga ühendust kas palju või üsna palju. Kõige tihedamad kontaktid on eestikeelsetel (91%).

Soome sõprade ja tuttavate arvus seevastu on erinevusi. Peaaegu kõigil ingliskeelsetel on vähemalt viis põliselanikust sõpra või tuttavat. Ka enamiku eesti- ja venekeelsete tutvusringkonnas on mitu soomlast. Somaalikeelsetest 45 protsendil ja araabiakeelsetest 32 protsendil ei ole ühtegi põliselanikust sõpra või tuttavat.

71 % soomaalikeelsetest tahab või tahaks elada piirkonnas, kus on palju oma keelerühma esindajaid. Teistes keelerühmades on seda nähtust vähem.

Eesti- ja araabiakeelsetest mõtlevad niimoodi umbes pooled ja vene- ning ingliskeelsetest ainult veerand vastanutest.

Kõigi keelerühmade meelest on võrdse kohtlemisega probleeme. Kõigis keelerühmades peale araabiakeelsete kogevad veidi üle pooled, et nad ei ole põliselanikega võrdses positsioonis.

Tõrjutuskogemused tööturul on kõige tavalisemad soomaalikeelsetel (89 %), aga see on tavaline ka vene- (51 %), inglis- (40 %) ja araabiakeelsete (57 %) hulgas. Eestikeelsed (27 %) tunnevad, et neid tööturul tõrjutakse teistest harvem.

Lisaks tunnevad paljud keelevähmustesse kuuluvad, et soomlastel on nende pärituolumaast liiga ühekülgne arusaam ja et Soome meediakajastused keelerühmade esindajatest on liiga negatiivsed. Kõige kriitilisemalt suhtuvad meediasse soomaali- ja araabiakeelsed, aga nii mõtlevad ka veidi üle pooled venekeelsetest.

Tõrjutuse kogemusest hoolimata tunneb umbes 90 % uuritud keelerühmade esindajatest ennast Soomes väga hästi või üsna hästi. Rahulolu mõjutab kõige rohkem keeleoskus. Kõige paremini tunnevad ennast Soomes need, kelle soome keele oskus on väga hea.

Enamik keelevähmuste esindajatest tahab üsna kindlasti või tingimata elada Soomes oma elu lõpuni. Kõige veendunumad ses suhtes on araabiakeelsed, kellest üle 60 protsendil on väga kindel soov Soome jääda. Teistes keelerühmades on sellel arvamusel olevate inimeste arv märgatavalt väiksem. Vene- ja soomaalikeelsetest tahab tingimata Soome jääda veidi vähem kui kolmandik, ingliskeelsetest viiendik ja eestikeelsetest ainult iga kümnes inimene.